

BŮH SE NAŠEHO LIDSTVÍ NEBOJÍ A NEŠTÍTÍ

Geneze 18,16-33 Abraham se přimlouvá za sodomu

Introit:

Dobrořečit budu Hospodinu v každém čase, z úst mi bude znít vždy jeho chvála. O Hospodinu mluv s chloubou, moje duše, ať to slyší pokorní a radují se. Velebte Hospodina se mnou, vyvyšujeme spolu jeho jméno.

První čtení Lk 18,1-8: O soudci a vdově

Vypravoval jim podobenství, aby ukázal, jak je třeba stále se modlit a neochabovat: "V jednom městě byl soudce, který se Boha nebál a z lidí si nic nedělal. V tom městě byla i vdova, která k němu ustavičně chodila a žádala: 'Zastaň se mne proti mému odpůrci.' Ale on se k tomu dlouho neměl. Potom si však řekl: 'I když se Boha nebojím a z lidí si nic nedělám, dopomohu jí k právu, poněvadž mi nedává pokoj. Jinak mi sem stále bude chodit a nakonec mě umoří.'" A Pán řekl: "Všimněte si, co praví ten nespravedlivý soudce! Což teprve Bůh! Nezjedná on právo svým vyvoleným, kteří k němu dnem i nocí volají, i když jim s pomocí prodlévá? Ujišť'uji vás, že se jich brzo zastane. Ale nalezne Syn člověka víru na zemi, až přijde?"

Text kázání Geneze 18,16-33:

Muži se odtud zvedli a zamířili k Sodomě. Abraham šel s nimi, aby je doprovodil. Tu Hospodin řekl: "Mám Abrahamovi zamlčet, co hodlám učinit? Abraham se jistě stane velikým a zdatným národem a budou v něm požehnány všechny pronárody země. Důvěrně jsem se s ním sblížil, aby přikazoval svým synům a všem, kteří přijdou po něm: »Dbejte na Hospodinovu cestu a jednejte podle spravedlnosti a práva, ať Hospodin Abrahamovi splní, co mu přislíbil.«" Hospodin dále pravil: "Křik ze Sodomy a Gomory je tak silný a jejich hřích je tak těžký, že už musím sestoupit a podívat se. Jestliže si počínají tak, jak je patrné z křiku, který ke mně přichází, je po nich veta; zjistím si, jak tomu je." Zatímco se muži odtud ubírali k Sodomě, Abraham zůstal stát před Hospodinem. I přistoupil Abraham a řekl: "Vyhladíš snad se svévolníkem i spravedlivého? Možná, že je v tom městě padesát spravedlivých; vyhladíš snad i je a nepromineš tomu místu, přestože je v něm padesát spravedlivých? Přece bys neudělal něco takového a neusmrtil spolu se svévolníkem spravedlivého; pak by na tom byl spravedlivý stejně jako svévolník. To bys přece neudělal. Což Soudce vši země nejedná podle práva?" Hospodin odpověděl: "Najdu-li v Sodomě, v tom městě, padesát spravedlivých, prominu kvůli nim celému místu." Abraham pokračoval: "Dovoluji si k Panovníkovi mluvit, ač jsem prach a popel: Možná, že bude do těch padesáti spravedlivých pět chybět. Zahladíš pro těch pět celé město?" Odpověděl: "Nezahladím, najdu-li jich tam čtyřicet pět." On však k němu mluvil ještě dále: "Možná, že se jich tam najde čtyřicet." Pravil: "Neudělám to kvůli těm čtyřiceti." I řekl: "Ať se Panovník nerozhněvá, když budu mluvit dále: Možná, že se jich tam najde třicet." Pravil:

"Neučiním to, najdu-li jich tam třicet." Řekl pak: "Hle, dovoluji si promluvit k Panovníkovi znovu: Možná, že se jich tam najde dvacet." Privil: "Nezahladím je kvůli těm dvaceti." Nato řekl: "Ať se Panovník nerozhněvá, promluvím-li ještě jednou: Možná, že se jich tam najde deset." Privil: "Nezahladím je ani kvůli těm deseti." Hospodin po skončení rozmluvy s Abrahamem odešel a Abraham se vrátil ke svému místu.

Máme před sebou několik silných a současně pro nás špatně srozumitelných motivů. Příběh vypráví o Abrahamových hostech, kteří přinesli dobrou zprávu o narození syna Izáka a pak odcházejí do hříšné Sodomy. A dále o Abrahamovi, který smlouvá s Bohem.

První otázku k zamyšlení přináší Boží přemítání, zda říci Abrahamovi o tom, že zamýšlí zničit Sodomu a Gomoru. Proč má Abraham vědět o tom, co Bůh chystá? V Boží samomluvě slyšíme, že je to proto, že Hospodin se s Abrahamem důvěrně sblížil a počítá i s jeho potomky, „*ať Hospodin splní Abrahamovi, co mu přislíbil*". A co vlastně Bůh slíbil? Že v Abrahamovi, který se stane zdatným národem, budou požehnány všechny pronárody země. To znamená, že Bůh nechává člověka do svých plánů nahlédnout, nejedná se svévolí vládce, jde mu o záchranu člověka, o záchranu lidí. Chce, aby Abraham věděl co a proč se děje.

Další, co zarazí, jsou zde vztahy. Jako k samotnému Bohu mluví Abraham ke svým hostům, třem mužům, jedná s nimi s velikou hlubokou úctou a vážností, až chvílemi není jasné kdo je kdo. Zda jeden z andělů je Bůh, či Bůh jsou všichni tři? Do Sodomy pak přicházejí jen dva muži, je třetím, tím kdo zůstává, Hospodin? Jde o staré texty, které na sobě nesou dech starověkých představ. Původní hebrejský záznam dokonce mluví o Hospodinu, který stojí před Abrahamem. Jakoby to byl Abraham, kdo volá k odpovědnosti Hospodina. Jakoby soudil Boha za přicházející zkázu bezbožných měst. Troufalost s jakou se Abraham staví za bezbožná města až bere dech. Miluje snad Abraham víc než Bůh? Nebo se děje jen něco uvnitř Abrahamovy hlavy? Nakonec je jedno jestli Abraham mluví s Bohem jen v Duchu nebo nahlas s andělem. Bůh vidí do lidského srdce. Proto je pro nás inspirující si tento rozhovor pustit k tělu i s jeho nejasností. Podobně si na boha troufáme i my a je jedno, jestli nahlas nebo ve svém srdci. Rozjitřený Abraham s někým mluví tváří v tvář, ale odpověď, kterou slyší je svrchovaně věčná a klidná. Je to sám Nejvyšší, kdo zůstává klidný. Bůh sám také rozmluvu končí a odchází.

Z lidského pohledu zde Boží nedotknutelnost utrpěla docela hluboký šrám. Jak to, že si Bůh nechá něco podobného líbit? Jaký je to Bůh, jestli přichází za

Abrahamem jako člověk a nechá se zkoušet ze své spravedlnosti?

Svrchovaný Bůh odkrývá před Abrahamem svou tvář. Bohu záleží na lidech i na lidech v Sodomě a Gomoře. Je to tvář, kterou později může člověk spatřit v Ježíši z Nazareta. Abraham se dovídá o Božích plánech, aby se zachoval správně, aby se ho zkáza měst dotkla, aby něco udělal, Bůh čeká na Abrahamovu odpověď. Nechává se Abrahamem zkoušet a soudit, aby Abraham porozuměl tomu, co má udělat sám. Bůh se našeho lidství nebojí a neštítí. Bible si troufá uvidět naše nejtajnější přemýšlení o životě a o Bohu. Boží otevřenost svědčí o důvěře. Ano, Hospodin člověku důvěřuje, nám důvěřuje.

Třetí zastavení přesně zapadá do moderního neklidu. Jak je to s Božími tresty, proč umírají nevinní? Proč se dobrým lidem dějí špatné věci? Proč jsou bombardováni civilisté? *„Přece bys (Bože) neudělal něco takového a neusmrtil spolu se svévolníkem také spravedlivého; pak by na tom byl spravedlivý stejně jako svévolník. To bys přece neudělal. Což Soudce vší země nejedná podle práva?“* ptá se Abraham.

Bůh si přál, aby Abraham tuto otázku vyslovil a přeje si, abychom se podobně ptali i my. Z Boží odpovědi vyplývá pravý opak Abrahamova podezření, totiž, že Bůh trestá spravedlivé. Tam, kde se najde 50 spravedlivých, Bůh se svým trestem ustoupí i od potrestání viníků. Pro 50 spravedlivých je ochoten bezbožnému městu odpustit. Abraham poznává, že by stačil ještě menší počet spravedlivých, stačilo by jich jen 45, jen 40, jen 30, 20 a nakonec jen deset, aby byla Sodoma zachráněna. Abraham se ptal na spravedlnost a poznal Boží slitování. Ptáme-li se po důvodu utrpení člověka a přírody, neptejme se na Boží tresty, ale na to, co proti takové bídě můžeme udělat. 50 spravedlivých a nakonec 10 spravedlivých je schopno město zachránit. Abraham se modlil a poznal jaký Bůh je, že je laskavý a dlouho shovívající.

Z Ježíšova podobenství o soudci a vdově je zřetelné, že neustále se modlit je stavem ducha a duše, znamená životní cestu, která člověka učí, tvaruje a přibližuje naše lidství Božímu obrazu. Modlit se znamená svou víru realizovat.

Čtvrté zastavení nad Abrahamem je o modlitbě přímluvné. Abrahamův příběh od doby, kdy se mu ukázal Hospodin je ve skutečnosti modlitbou. Abraham hledal řešení svých osobních problémů, modlil se za Boží blízkost, probíral před Bohem svůj strach a svou nejistotu, budoucnost Izmaele, stárnoucí Sáru, modlil se za smích své a Sářiny nedověry, za ještě nenarozeného syna Izáka, za spravedlnost a právo na zemi a mezi národy, modlil se za záchranu Lota a jeho rodiny. Nyní je zřejmé, že Abrahamova modlitba, možná několikadenní a možná také mnohaletá, směřuje dál, přechází do zřetelné a vědomé přímluvy. Už nejde

jen o mě, mou rodinu, mé blízké, ale i o cizí, možná bezbožné. Abraham poznal svou malost a závislost na Bohu a současně svou hodnotu v Božích očích. Praotec víry dostal čas a prostor, aby porozuměl Božímu otálení s trestem, aby pochopil své místo a svůj úkol přímluvce.

Poslední, páté zastavení je otázka, proč vůbec musí Bůh sestupovat do Sodomy, aby viděl, zda přicházející křik z města odpovídá počínání lidí. Copak musí Bůh sestoupit na zem, aby viděl co se mezi námi děje? Co znamená, že Bůh sestupuje k člověku?

Není to Boží zvědavost. Není to Boží neschopnost vidět své stvoření v jasném pravdivém světle. Není to provokace vůči sodomským, aby ukázali co umí. Bůh sestupuje z milosti. Třeba, aby se podíval na stavitele babylonské věže a zabránil jejich pádu z velké výšky. A babylonští získali čas. I sodomští získávají čas k nápravě. Dva muži přicházejí do města jako hosté a sodomští mají možnost se jako hostitelé zachovat. Host do domu, Bůh do domu, zaznívá i z našich přísloví.

Pro nás křesťany je nejdůležitější Boží sestoupení k Marii, Ježíšově matce. Jak jinak, než od člověka k člověku, jak jinak, než v setkání s druhým člověkem můžeme získat věrohodnou odpověď na své otázky. Bůh našim potřebám vychází vstříc. Do Sodomy přicházejí dva Boží andělé, dva poslové a sodomští dostávají šanci, kterou by si neměli nechat ujít. V Ježíši Kristu Bůh sestoupil k člověku, abychom žili, abychom byli zachráněni. Bůh sestupuje mezi nás a je na nás, si všimnout, kdo nás navštěvuje, komu máme posloužit chlebem, sklenicí vody, přátelstvím a komu se máme stát bližními.

Prosíme tě laskavý Bože, tak jako Abrahamovi, i nám dej poznat naši nepostradatelnost pro své dílo na této zemi. Amen.

Poslání Ef 5,15-20:

Dávejte si dobrý pozor na to, jak žijete, abyste si nepočínali jako nemoudří, ale jako moudří; nepromarněte tento čas, neboť nastaly dny zlé. Proto nebud'te nerozumní, ale hled'te pochopit, co je vůle Páně. A neopíjejte se vínem, což je prostopášnost, ale plni Ducha zpívejte společně žalmy, chvalozpěvy a duchovní písně. Zpívejte Pánu, chvalte ho z celého srdce a vždycky za všechno vzdávejte díky Bohu a Otci ve jménu našeho Pána Ježíše Krista.

Požehnání Jr 17,7n:

Požehnán bud' člověk, který doufá v Hospodina, který důvěřuje Hospodinu. Bude jako strom zasazený u vody; své kořeny zapustil u vodního toku, nezakusí přicházející žár. Jeho listí je zelené, v roce sucha se ničeho neobává, nepřestává nést plody." Amen.